

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/137/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3610201293
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Čupková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3610201293.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beáty Čupkovej a sudcov JUDr. Viery Škultétyovej a JUDr. Radoslava Svitanu, PhD. v spore žalobcov 1/ D.. F. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXX, 2/ F. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXX, 3/ D.. J. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom B., L. XXXX/XX, 4/ E. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXX, 5/ D.. J. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom B., B. XXXX/X, zastúpených T. A. P. Q. T., so sídlom K., Z.. M. R. V. 3, D.: XX XXX XXX proti žalovaným 1/ F.. T. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom X., časť V. B., X. XXX/XX, 2/ E. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom X., časť V. B., K. XXX/XX, zastúpeným P. T. I., advokátkou, so sídlom v K., X. XX/X, za účasti D.. G. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom X., časť V. B., X. XXX/XX ako intervenienta na strane žalovaných, zastúpeného P. T. I., advokátkou, so sídlom v K., X. XX/X, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, na odvolanie žalovaných a intervenienta proti rozsudku Okresného súdu Partizánske, č. k. 4C/30/2010-538 zo dňa 21. mája 2019, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalovaní 1/, 2/ sú **p o v i n n í** spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcom 1/ - 5/ spoločne a nerozdielne náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie (v poradí druhým rozsudkom) určil, že nehnuteľnosti v kat. úz. V. B. zapísané Okresným úradom, katastrálnym odborom X. na LV č. XXX ako parc. č. XXXX/X orná pôda vo výmere 197 m² a parc. č. XXXX/X zastavané plochy a nádvoria vo výmere 98 m² a na LV č. XXX ako parc. č. XXXX/X orná pôda vo výmere 385 m² patria v celosti do dedičstva po V. X., nar. XX.XX.XXXX, zomrelom XX.XX.XXXX. Rozhodol, že žalovaní 1/, 2/ sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcom 1/ - 5/ spoločne a nerozdielne náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Intervenientovi náhradu trov konania nepriznal. Zhodne, ako pri svojom predošlom rozhodnutí, (rozhodnutie, č. k. 4C/30/2010-366 zo dňa 10.05.2011) rozhodnutie odôvodnil podrobným opísaním svojich skutkových zistení - detailným opisom všetkých listinných dôkazov a doslovnou citáciou právnych ustanovení, z ktorých pri rozhodovaní vychádzal. Aj po doplnení dokazovania a zhodnotení jeho výsledkov dospel k záveru, že žaloba žalobcov je podaná dôvodne. Nakoľko požadované nehnuteľnosti sú zapísané ako vlastníctvo žalovaných a bez požadovaného určenia, nie je možné prejednať túto časť nehnuteľností v dedičskom konaní po V. X. dospel k záveru, že žalobcovia majú naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Z vykonaného dokazovania mal preukázané, že nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom tohto konania, nikdy neboli majetkom štátu alebo obce, zostali vo vlastníctve právnych predchodcov žalobcov. Vlastníčkou parcely, z ktorej boli predmetné nehnuteľnosti vytvorené, vychádzajúc z pozemkovej knihy vl. č. XXX, rozhodnutia Štátneho notárstva v K., č. k. D/1348/78-8 zo dňa 28.11.1978, vlastníčkou pôvodnej parcely

bola V. X., rodená R., po jej smrti (XX.XX.XXXX) V. X., ktorý ku dňu svojej smrti nehnuteľnosti nepredal, nezamenil, nedaroval ani iným spôsobom nepreviedol na inú osobu alebo štát. Nebol preukázaný žiadny právny úkon alebo skutočnosť, na základe ktorých by V. X. stratil vlastnícke právo alebo na základe ktorých by jeho vlastnícke právo k nehnuteľnosti zaniklo. Pozemky, v súčasnosti evidované ako parc. č. XXXX/X, XXXX/X a XXXX/X vo výmere spolu 680 m² boli vytvorené z pôvodnej nehnuteľnosti v k. ú. V. B. zapísané v PKN vl. č. XXX, parc. č. XXX vo výmere 6.675 m², z ktorých bolo odňatých a vyvlastnených 5.871 m². Uviedol, že právna predchodkyňa žalovaných F. H. Q. nadobudla vlastnícke právo k nehnuteľnostiam v k. ú. V. B. zapísaným na LV č. XXX a č. XXX na základe osvedčenia o vyhlásení o vydržaní v zmysle § 56 ods. 1 písm. g) a § 63 Zákona č. 323/1992 Zb. Notárskou zápisnicou zo dňa 17.03.2000, sp. zn. N XXX/XXXX, NZ XXX/XXXX bolo notárkou osvedčené jej prehlásenie, že je výlučnou vlastníčkou parcely č. XXXX/X, parc. č. XXXX/X, parc. č. XXXX/X na základe toho, že tieto nehnuteľnosti užívali v prírode pôvodne jej rodičia, nebohí Q. H. a X., rod. U., pričom ona užíva predmetné nehnuteľnosti od roku 1950 v prírode nerušene, dobromyseľne a pokojne až doteraz. S poukazom na ust. § 134 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka mal preukázané, že predmetné nehnuteľnosti sú spôsobilým predmetom vydržania a právni predchodcovia žalovaných boli spôsobilými subjektmi vydržania. Pokiaľ ide o posúdenie, či držba právnej predchodkyne žalovaných bola oprávnená a nepretržitá počas celej zákonom stanovenej doby (§ 129 ods. 1 a § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka) vychádzal z toho, že pre nadobudnutie sporných nehnuteľností do ich držby neexistuje právny titul, starí rodičia žalovaných, ktorí zrejme prevzali sporné nehnuteľnosti do držby, resp. začali ich od určitej doby užívať spolu so svojimi nehnuteľnosťami žiadny právny titul na ich prevzatie do držby nemali. Žiadny právny titul ani iná skutočnosť, na základe ktorej začali právni predchodcovia žalovaných sporné nehnuteľnosti od určitého času užívať, neboli preukázané. Žalovaní vo svojich tvrdeniach vychádzali z toho, že právna predchodkyňa žalovaných bola v tom, že spolu s ostatnými nehnuteľnosťami, ktoré nadobudla na základe kúpnej zmluvy zo dňa 12.09.1952 od svojho otca Q. H., nadobudla aj sporné nehnuteľnosti. Túto kúpnu zmluvu považovali za titul, na základe ktorého nadobudla do držby aj sporné nehnuteľnosti, ktoré tvrdenie súd nepovažoval za preukázané. Právni predchodcovia žalobcov a žalobcovia užívali parc. č. XXX až do roku 1954, časť pozemku PKN parc. č. XXX, z ktorej vznikol neskôr tzv. „pásik“, bola v čase uzavretia kúpnej zmluvy z roku 1952 (aj v roku 1950, odkedy podľa notárskej zápisnice mala právna predchodkyňa žalovaných nehnuteľnosti užívať) nedielnou súčasťou celého pozemku právnej predchodkyne žalobcov. Starí rodičia a právna predchodkyňa žalovaných nepochybne vedeli, pokiaľ siahajú hranice ich pozemku. Starí rodičia žalovaných, ktorí zrejme ako prví prevzali do držby a začali užívať sporné nehnuteľnosti, poznali hranice svojich nehnuteľností. Keď od určitého času začali užívať svoje pozemky spolu so spornými pozemkami, čím sa hranica pozemkov posunula oproti predošlej hranici asi o 3 metre v prednej časti a asi o 4 metre v zadnej časti ich pozemku, tak túto skutočnosť starí rodičia žalovaných pri normálnej, bežnej opatrnosti museli zistiť. Keďže sporné nehnuteľnosti neprevzali do držby v rovnakom čase ako svoje nehnuteľnosti, aby mohlo dôjsť u nich k ospravedliteľnému omylu v pomere skutočne nadobudnutých nehnuteľností a skutočne užívaných nehnuteľností a omyl v pomere skutočne nadobudnutých nehnuteľností a skutočne užívaných nehnuteľností neprichádza do úvahy ani u právnej predchodkyne žalovaných, ktorá nenadobudla svoje nehnuteľnosti v tom istom čase, keď začala užívať sporné pozemky, nemožno považovať tvrdenie žalovaných, že podmienky vydržania vlastníckeho práva zo strany ich právnej predchodkyne boli splnené už v roku 1962, za preukázané. Uviedol, že v rozpore s tvrdením žalovaných o tom, že ich právna predchodkyňa užívala po celú dobu nehnuteľnosti v dobrej viere, že jej patria, je skutočnosť, že v roku 1976 bol vytvorený geometrický plán č. XXX-XXXX-XXXX/XX, v ktorom je oddelený pozemok parc. č. XXX/X (pozemok právnej predchodkyne žalovaných) od pozemku označeného v geometrickom pláne ako parc. č. XXX/X (t. j. od sporných pozemkov). Oba pozemky majú spoločnú jednu hranicu, pričom spoločná hranica pozemkov je kratšia ako dĺžka celého pozemku parc. č. XXX/X (patriaceho právnej predchodkyne žalovaných), ktorá je príľahlá k pozemku parc. č. XXX/X. Právnej predchodkyne žalovaných v roku 1976 - 1977 muselo byť zrejme, že sporný pozemok, vtedy označovaný ako parc. č. XXX/X, patril k pozemku XXX/X. Právnej predchodkyne žalovaných muselo byť z geometrického plánu zrejme, že sporné nehnuteľnosti, tzv. „pásik“, nie sú v jej vlastníctve, pretože nejde o súčasť jej pozemku parc. č. XXX/X, ktorý nadobudla kúpnu zmluvou v roku 1952. Pripustil, že právna predchodkyňa žalovaných nemohla mať vedomosť, v akom rozsahu bola parcela PKN č. XXX zabratá družstvom a následne vyvlastnená, avšak mohla mať a aj mala vedomosť o tom, kde je hranica jej pozemku parc. č. XXX/X, vytvoreného v septembri 1976, nakoľko hranica tohto pozemku bola súvislá, nebola lomená, t. j. nebola od určitej časti rozšírená o parcelu č. XXX/X, teda o sporné pozemky. Bolo tak vykonaným dokazovaním preukázané, že právni predchodcovia žalovaných prevzali od určitého obdobia sporné pozemky do držby, avšak ich držbu nemožno so zreteľom na všetky

okolnosti považovať za držbu oprávnenú. Nemali žiadny právny dôvod na ich nadobudnutie do držby, nejde u nich o ospravedlniteľný omyl vo výmere nadobudnutých a skutočne užívaných nehnuteľností, výmera sporných pozemkov je 680 m², čo predstavuje pás široký na začiatku asi 3 metre a na konci asi 4 metre, ktorú výmeru nie je možné považovať za zanedbateľnú, a tiež takú, u ktorej by prichádzal do úvahy ospravedlniteľný omyl držiteľa v tom, že so svojou nehnuteľnosťou nadobudol aj takúto nehnuteľnosť. Konštatoval, že aj keď žalobcovia časť parcely, ktorá nebola vyvlastnená, neužívali, vlastnícke právo k nej ich predchodca V. X. nestratil, pretože vlastnícke právo sa nepremičuje. Uviedol, že podkladom pre zápis vlastníckeho práva bola notárska zápisnica a zo spisu N /XXX/ XX, NZ XXX/XX P.. V. J. nevyplýva, akým spôsobom bola preukázaná oprávnenosť držby právnej predchodkyne žalovaných. K držbe nehnuteľnosti sa nevyjadroval ani dotknutý vlastník, ani obec. Z popisnej časti geometrického plánu predloženého ako príloha k návrhu na vydanie osvedčenia o vydržaní vyplýva, že sporné pozemky vznikli odčlenením z PKN parc. č. XXX, pričom vlastník tejto parcely nebol zisťovaný. Notárska zápisnica vychádza len z tvrdenia právnej predchodkyne žalovaných a z geometrického plánu, ktorý si dala vypracovať a nevyplývajú z nej žiadne objektívne dôkazy preukazujúce, že právna predchodkyňa žalovaných mala sporné nehnuteľnosti po celú vydržaciú dobu v pokojnej, dobromyseľnej držbe. Súd nepovažoval splnenie všetkých základných predpokladov a podmienok stanovených zákonov pre nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vydržaním právnymi predchodcami žalovaných za preukázané. V súlade s názorom odvolacieho súdu, súd na návrh žalovaných doplnil dokazovanie výsluchom svedkyne O. U., narodenej XX.XX.XXXX, ktorá uviedla, že na okolnosti spreď roku 1960 si nespomína a neuviedla ani iné skutočnosti odôvodňujúce oprávnenú držbu starých rodičov žalovaných. Táto oprávnená držba nebola preukázaná ani písomným vyjadrením F. H., sestry svedkyne O. U.. Naviac, F. H. svoje písomné vyjadrenie odvolala. Súd dospel tak k záveru, že v konaní nebola preukázaná dobromyseľnosť a oprávnenosť držby právnych predchodcov H. Q.. K argumentácii žalovaných, ktorí poukázali na rozhodnutie Ústavného súdu SR, č. k. I. ÚS 549/2015-33 zo dňa 16.03.2016, ktoré predstavuje akési prelomenie občianskoprávnej zásady „nemo plus iuris“, kedy na základe dobrej viery nadobúdateľa možno nadobudnúť vlastnícke právo i od nevlastníka, uviedol, že v danej veci vychádzal z okolností tohto sporu. Uviedol, že žalovaní nadobudli vlastníctvo k sporným nehnuteľnostiam od svojej matky H. Q. darovacou zmluvou, avšak právna predchodkyňa žalovaných nadobudla nehnuteľnosti na základe notárskej zápisnice spísanej o jej vyhlásení o vydržaní vlastníckeho práva, avšak osvedčované skutočnosti neboli preukázané žiadnymi dôkazmi a notárska zápisnica vychádza len z tvrdenia právnej predchodkyne žalovaných. Uvedené osvedčenie nespĺňa zákonom požadované predpoklady, čo bolo v konaní preukázané, preto uvedené skutočnosti mohli u žalovaných vzbudiť pochybnosti o nadobudnutí predmetných nehnuteľností ich matkou, nakoľko k zápisu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností došlo v podstate iba na základe tvrdení ich právnej predchodkyne.

2. Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie žalovaní a intervenient. Uviedli, že uprednostnenie princípu právnej istoty dobromyseľných nadobúdateľov pred ochranou vlastníckeho práva pôvodných vlastníkov sa pod vplyvom judikatórnych záverov (viď uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 549/2015-33, sp. zn. I. ÚS 50/2010 a sp. zn. I. ÚS 489/2016) postupne prejavuje aj v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. Súčasná judikatúra teda zastáva stanovisko, že v konkrétnom prípade, na základe posúdení individuálnych okolností prípadu, je možné nadobudnúť vlastnícke právo od nevlastníka aj len na základe princípu ochrany dobrej viery. Uviedli, že osvedčenie vyhlásenia o vydržaní vlastníckeho práva k nehnuteľnosti spisoval notár, ktorý za formálnu stránku notárskej zápisnice nesie plnú zodpovednosť, t. j., že notárska zápisnica obsahuje všetky zákonom stanovené náležitosti, vrátane vyjadrenia osôb podľa § 63 písm. a) bod 1, 2 a 3 Notárskeho poriadku. Bez vyjadrenia týchto osôb by nebolo zákonne možné spísať notárom notársku zápisnicu o vyhlásení o vydržaní vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Žalovaní, resp. intervenient neboli účastníkmi konania o spísaní vydržania vlastníckeho práva a nemali vedomosť, čo bolo obsahom notárskej zápisnice a aké prílohy v podobe vyjadrení boli k tomuto právnym predchodcom predložené, resp., či vôbec boli predložené. To, že tieto vyjadrenia neboli obsahom notárskeho spisu, sa žalovaní 1/, 2/ dozvedeli až po nazretí do tohto súdneho spisu po jeho vyžiadaní od notára súdom. Právna predchodkyňa žalovaného 1/, 2/, ktorá celý život pôsobila ako zdravotná sestra a nemala právnické vzdelanie, nevie, čo všetko - aké doklady a vyjadrenia - bolo potrebné k spísaniu zápisnice predložiť. Predmetnú notársku zápisnicu vtedajšia Správa katastra X. zapísala do katastra nehnuteľností, čím potvrdila jej zákonnosť a správnosť, preto u žalovaných 1/, 2/ neexistovala čo i len najmenšia pochybnosť o vlastníckom práve ich matky. Zastávali preto názor, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalovaní 1/, 2/ boli pri nadobúdaní predmetných nehnuteľností do vlastníctva v dobrej viere, že

darca - ich matka ako blízka osoba je vlastníkom nehnuteľností. Darované nehnuteľnosti predtým dobre poznali a už ako deti so svojimi rodičmi a starými rodičmi užívali. Ani v priebehu súdneho konania nevyšli najavo skutočnosti, ktoré by nasvedčovali, že žalovaní 1/, 2/ v dobrej viere neboli, o predmetné nehnuteľnosti sa riadne starali a obhospodarovali ich, žalovaná 1/ spolu s intervenientom vybudovali betónovú prístupovú cestu k rodinnému domu a okrasnú záhradu. Uvedli, že dobrú vieru žalovaných 1/, 2/ potvrdila aj svedkyňa O. U.. K spornej nehnuteľnosti sa žalobcovia správali nezodpovedne, vôbec sa nezaujímal o priebeh konfiškácie, od roku 1954 boli v presvedčení, že vlastnícke právo k spornej nehnuteľnosti úplne stratili a o nehnuteľnosť sa prestali zaujímať, teda konali nezodpovedne. O tom, že zostala časť parcely, sa dozvedeli náhodne - cca po viac ako 55 rokoch od vyvlastnenia, žalobu na určenie vlastníckeho práva podali až krátko pred uplynutím 10-ročnej premlčacej lehoty od nadobudnutia nehnuteľnosti žalovanými 1/, 2/, a to len za účelom finančného vyrovnania od žalovaných, nakoľko sporné nehnuteľnosti vzhľadom na ich tvar, veľkosť a umiestnenie medzi dvoma pozemkami nie sú vhodné na ich obrábanie alebo ako samostatná parcela. Zastávali preto názor, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Navrhli, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu žalobcov v celom rozsahu zamietne a žalovaným prizná náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

3. Žalovaní a intervenient vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhli, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Uvedli, že aj keď odvolatelia argumentujú odvolacími dôvodmi podľa § 365 ods. 1 písm. f), h) CSP, ich argumentácia sa sústreďuje na nesprávne právne posúdenie veci, ktorá argumentácia podľa názoru žalobcov nemôže obstáť. Zdôraznili, že dôvodom zrušenia rozsudku súdu prvej inštancie boli výlučne len skutkové zistenia, či právni predchodcovia H. Q. boli oprávnenými držiteľmi a či ich oprávnená držba mohla u H. Q. vôbec vyvolať dobromyseľné nadobudnutie sporných nehnuteľností, s ohľadom na tvrdenie žalovaných, že rozsah užívania sporných nehnuteľností bol totožný u právnych predchodcov H. Q. s tým, že dôkaznú povinnosť majú žalovaní. Uvedli, že žalovaní súdu žiaden dôkaz o oprávnenej držbe nepredložili. Vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcovia zotrvali na svojom „záverečnom stanovisku“ zo dňa 24.05.2013. Poukázali na to, že hlavný smer argumentácie žalovaných v terajšom odvolaní je ten, že tvrdia, že žalobcovia sú nedbalí vlastníci a že by mal byť uprednostnený princíp právnej istoty dobromyseľných nadobúdateľov pred ochranou vlastníckeho práva pôvodných vlastníkov, pričom vo všetkých rozhodnutiach, na ktoré žalovaní v odvolaní poukazujú, sú akcentované dve veci: preukázanie dobrej viery nadobúdateľa a posúdenie individuálnych okolností každého prípadu. Zastávajú názor, že v posudzovanej veci ani dobrá viera, ani individuálne okolnosti v prospech žalovaných nesvedčia. Zdôraznili, že nie sú nedbalí vlastníci, o majetok sa po smrti V. X. hlásili, došlo k prejednaniu jeho nehnuteľnosti, avšak tento zbytok pôvodnej PKN parc. č. XXX prejednaný nebol, v dôsledku nesprávne vyhotovenej identifikácie v dedičskom konaní (sp. zn. 5D XXXX/XX). H. Q. od samého počiatku nemohla byť oprávnenou držiteľkou sporného pozemku. Rozporný je údajný počiatok jej držby, o čom žalovaní dôkaz doteraz súdu nepredložili. Naopak, geometrické plány z 22.03.1977 a z 23.08.1977 a najmä poľný náčrt vyhotovený k prvému z týchto geometrických plánov svedčia o tom, že H. Q. si musela byť dobre vedomá hranice svojich parciel, ktoré geodet musel zisťovať pri príležitosti vyhotovenia poľného náčrtu a figurantkou geodeta bola práve H. Q. spolu s P. Q., preto ani nedopatrením nemohlo dôjsť k omylu pokiaľ ide o hranicu jej pozemku. Spoľahlivo možno vyvodiť, že H. Q. si urobila reálne pričlenenie sporného pozemku k svojmu pozemku až niekedy po roku 1977, bez akéhokoľvek právneho titulu, a preto možno uzavrieť, že nebola dobromyseľnou držiteľkou. Odmietali názor odvolateľov, že tvrdenia H. Q. o vyhlásení o vydržaní sporového pozemku s tvrdením jej dobromyseľnej držby podliehali kontrole notára a následne kontrole katastra. Všetko stálo výslovne a len na správnosti a pravdivosti prehlásenia H. Q., ktorá vo svoj vlastný prospech sa pasovala za dobromyseľného držiteľa, takého prehlásenie urobila a notár ho zachytil do zápisnice. Kataster nemôže robiť vecnú kontrolu notárskej zápisnice, keďže jemu je notárska zápisnica predkladaná ako verejná listina, z ktorej má povinnosť vychádzať, pokiaľ neobsahuje technické chyby ohľadom identifikácie nehnuteľnosti. Pokiaľ tvrdená dobromyseľná držba samotných žalovaných, ktorá by mala byť odvodzovaná od toho, že oni nadobudli sporové nehnuteľnosti už na základe listu vlastníctva znejúceho na H. Q., takto stavaný skutkový stav je jeho prekrútením, je podstatnou zmenou v tvrdeniach žalovaných. Žalobcovia popierajú predkladanú údajnú dobromyseľnú držbu zo strany žalovaných, datovanú podľa nich samotných aspoň od okamihu prevodu sporovej nehnuteľnosti na nich. Je to konštrukcia vytváraná žalovanými, ktorá nemá žiaden skutkový základ.

4. Žalovaní vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcov považovali za nesporné, že aj vinou žalobcov nastal tento právny a skutkový stav, a to z dôvodu ich absolútneho nezájmu o sporné nehnuteľnosti. Žalobcovia od

roku 1954, resp. 1955 - 1956 až do roku 2010 boli absolútne nečinní čo do ochrany svojho vlastníckeho práva. To, že zostala sporná časť, zistili čisto náhodne a svojho práva sa začali domáhať až po viac ako 50 rokov. Žalovaní boli v dobrej viere pri nadobudnutí nehnuteľností, ktoré predtým nerušene užívali ich starí rodičia a neskôr rodičia a nehnuteľnosti zveľadili, investovali do nich s domniením, že investujú do vlastného.

5. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné potvrdiť ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP.

6. Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce námietky, ktoré boli v odvolaní žalovanými a intervenientom vznesené a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dostatočné dokazovanie (viazaný právnym názorom odvolacieho súdu podľa § 391 ods. 2 CSP dokazovanie doplnil), vykonané dôkazy správne vyhodnotil, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky vo vzájomnej súvislosti, uviedol, z akých dôvodov a ktoré tvrdenia strán sporu mal za preukázané a ktoré nie. Uviedol svoje skutkové zistenia, ktoré z dokazovania vyplynuli a vec posúdil v súlade s hmotným právom, ktoré správne vyložil. Rozhodnutie súdu prvej inštancie zodpovedá požiadavkám ust. § 220 CSP. V odvolacom konaní neboli tvrdené ani preukázané také skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok odlišné rozhodnutie vo veci. Z tohto dôvodu si odvolací súd osvojil dôvody napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a v podrobnostiach na ne v zmysle § 387 ods. 2 CSP poukazuje. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie dodáva nasledovné:

7. Súd prvej inštancie svojim rozsudkom vyhovel žalobe žalobcov a určil, že nehnuteľnosti v k. ú. V. B., zapísané Okresným úradom, katastrálnym odborom X. na LV č. XXX ako parc. č. XXXX/X orná pôda vo výmere 197 m² a parc. č. XXXX/X zastavané plochy a nádvoría vo výmere 98 m² a na LV č. XXX ako parc. č. XXXX/X orná pôda vo výmere 385 m² patria v celosti do dedičstva po V. X., nar. XX.XX.XXXX, ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX. Zákon pre procesnú prípustnosť v určovacej žalobe v zmysle ust. § 137 písm. c) CSP predpokladá existenciu stavu neistoty žalobcu (žalobcov) v tom, či tu právo je, alebo nie je a zároveň preukázanie, či uvedenú neistotu je možné odstrániť navrhovaným výrokom rozhodnutia. V danom prípade súd prvej inštancie dospel k správne právnemu záveru, že žalobcovia majú naliehavý právny záujem na požadovanom určení, pretože bez takéhoto určenia sa žalobcovia nemôžu účinne domáčať ochrany svojho vlastníckeho práva (svojho dedičského práva), ich právne postavenie vo vzťahu k predmetným nehnuteľnostiam by bolo neisté. V tomto smere rozhodnutie súdu prvej inštancie nebolo podaným odvolaním spochybňované.

8. V podanom odvolaní odvolatelia zdôrazňujú uprednostnenie princípu právnej istoty dobromyseľných nadobúdateľov pred ochranou vlastníckeho práva pôvodných vlastníkov, čo sa pod vplyvom právnych záverov uvedených v uznesení I. ÚS 549/2015-33 prejavuje aj v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, napríklad rozsudok Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 24Co/811/2014 z 18. novembra 2015, ktorý bol ako ústavne konformný posúdený aj ústavným súdom v uznesení sp. zn. I. ÚS 489/2016 zo dňa 17. augusta 2016. Súčasná judikatúra teda zastáva stanovisko, že v konkrétnom prípade na základe posúdení individuálnych okolností prípadu je možné nadobudnúť vlastnícke právo od nevlastníka aj len na základe princípu ochrany dobrej viery.

9. V súlade so závermi uvedenými v predchádzajúcom zrušujúcom uznesení odvolacieho súdu, na ktorých odvolací súd nemá dôvod nič meniť, sa súd prvej inštancie dôvodne zameril na otázku naplnenia zákonných predpokladov vydržania, a to z hľadiska oprávnenej držby a nepretržitosti oprávnenej držby počas celej zákonom stanovenej doby. Vo svojom rozhodnutí dôsledne vysvetlil pojem dobromyseľnosť, rozdiely medzi oprávnenou a neoprávnenou držbou a aj po doplnení dokazovania výsluchom svedkyne O. U., písomným prehlásením F. H., zo dňa 16.05.2012, odvolaním F. H. z 15.05.2012 dospel k tomu istému právnemu názoru (ako vo svojom skoršom rozhodnutí), že v konaní nebola preukázaná dobromyseľnosť a oprávnenosť držby právnych predchodcov H. Q.. S vysloveným právnym názorom súdu prvej inštancie sa odvolací súd stotožňuje a dopĺňa, že zistený skutkový stav neumožňuje záver o oprávnenej držbe H. Q.. Len samotné nerušené užívanie nehnuteľností, hoci aj dlhú dobu, nemôže znamenať a viesť k záveru o oprávnenej držbe smerujúcej k vydržaniu vlastníckeho práva. Na naplnenie dobrej viery nestačí, že právo je dlhodobo vykonávané bez toho, aby vlastníak nehnuteľností v jeho výkone bránil.

9. Pokiaľ odvolatelia namietajú, že súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní neprihliadal na princíp právnej istoty dobromyseľných nadobúdateľov a jeho uprednostnenie pred ochranou vlastníckeho práva pôvodných vlastníkov, odvolací súd uvádza, že táto námietka nie je dôvodná. Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí sa rozhodnutím Ústavného súdu SR, č. k. I. ÚS 549/2015-33 zo dňa 16.03.2016 zaoberal (bod 60 rozsudku) a v súlade s uvedeným rozhodnutím uviedol, že dobrú vieru nadobúdateľa je potrebné dôsledne posúdiť s ohľadom na individuálne okolnosti každého prípadu. Vychádzal zo zistenia, že žalovaní nadobudli vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam od svojej matky H. Q. darovacou zmluvou, avšak okolnosti tohto prípadu mohli u žalovaných vzbudiť pochybnosti o nadobudnutí predmetných nehnuteľností ich matkou, keďže k zápisu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností došlo v podstate iba na základe tvrdení ich právnej predchodkyne, ktorá nehnuteľnosti nadobudla na základe notárskej zápisnice spísanej o vydržaní vlastníckeho práva.

10. Právna predchodkyňa žalovaných, F. H. Q., ktorá z vyššie uvedených dôvodov nebola oprávnenou držiteľkou predmetných nehnuteľností, v notárskej zápisnici zo dňa 17.03.2000 sp. zn. N/XXX/XXXX, Nz/XXX/XXXX prehlásila, že je výlučnou vlastníčkou parcely č. XXXX/XX, parcely č. XXXX/X, parcely č. XXXX/X na základe toho, že tieto nehnuteľnosti užívali v prírode pôvodne jej rodičia, nebohí Q. H. a X., rod. U., pričom ona užíva predmetné nehnuteľnosti od roku 1950 v prírode nerušene, dobromyseľne a pokojne až doteraz.

11. Odvolatelia v podanom odvolaní uvádzajú, že osvedčenie vyhlásenia o vydržaní vlastníckeho práva k nehnuteľnosti spisoval notár podľa ustanovenia § 56 Notárskeho poriadku. Za formálnu stránku notárskej zápisnice nesie plnú zodpovednosť len a len notár, t. j. zodpovedá, že notárska zápisnica obsahuje všetky zákonom stanovené náležitosti vrátane vyjadrenia osôb podľa § 63 písm. a) bod 1, 2 a 3 Notárskeho poriadku. Uvádzajú, že vyjadrenia osôb podľa § 63 písm. a) bod 1, 2 a 3 Notárskeho poriadku sú akousi zákonnou kontrolou správnosti vyhlásenia účastníka o vydržaní vlastníckeho práva a žalovaní, resp. intervenient (nikto z nich nebol účastníkom „konania“ o spísaní vydržania vlastníckeho práva) nemali vedomosť, čo bolo obsahom notárskej zápisnice a aké prílohy boli predložené, resp. či vôbec boli predložené. Zastávali názor, že notár bol garantom a kontrolórom zákonnosti, čo do správnosti vyhlásenia a tvrdenia H. Q. ohľadne splnenia zákonných podmienok k vydržaniu vlastníckeho práva. Tvrdili, že vyhlásenie o vydržaní vlastníckeho práva spísané formou notárskej zápisnice za aktívnej súčinnosti notára, ktorý má presne zákonne upravený postup v § 63 Notárskeho poriadku a vtedajšia Správa katastra X., ktorá predmetnú notársku zápisnicu zapísala do katastra nehnuteľností, čím potvrdila jej zákonnosť a správnosť, nevytvorilo na strane žalovaných čo i len najmenšiu pochybnosť o vlastníckom práve ich matky. Namietajú tak, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP.

12. Právnym posúdením veci je činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris), ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie všeobecne je nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

13. Odvolací súd námietky odvolateľov ohľadne nesprávneho právneho posúdenia veci nepovažuje za dôvodné a s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu zo dňa 16. decembra 2019, sp. zn. 1Cdo/185/2017, ako aj rozsudok z 21. decembra 2009, sp. zn. 4MCdo/24/2008 uvádza, že podstatou činnosti notára pri vydávaní osvedčenia na rozdiel od spisovania právnych úkonov je len zaznamenať dej, ktorý sa pred ním odohráva. Pri osvedčovaní notár nezasahuje do deja, účastníka nepoučuje a ani nedozerá na to, či obsah nastávajúcej skutočnosti alebo urobeného vyhlásenia je v súlade so zákonom. Rovnako tak ani nezodpovedá za to, či sa pred ním urobené vyhlásenie (ne)prieči zákonu. Už samotné vedomie účastníka o tom, že notár na jeho žiadosť uskutočňuje záznam o ním uvedených skutočnostiach, by ho malo viesť k tomu, aby ním urobené vyhlásenie zodpovedalo príslušným právnym predpisom. Význam osvedčenia spočíva v tom, že príslušná notárska zápisnica je dôkazom o tom, že úkon (vyhlásenie) bol urobený, akým spôsobom a kedy sa tak stalo, pričom pravdivosť toho, čo sa osvedčuje alebo potvrdzuje, platí dovtedy, kým nie je dokázaný opak. Vyhlásenie o právnej skutočnosti v notárskej zápisnici nie je právnym úkonom, ale iba záznamom o účastníkovi tvrdených skutočnostiach.

14. V danom prípade Správa katastra X. na list vlastníctva zapísala vlastnícke právo právnej predchodkyne na základe notárskej zápisnice zo dňa 17.03.2000 sp. zn. Z Nz/XXX/XX. Uvedená notárska zápisnica okrem prehlásenia F. H. Q., ktoré bolo notárkou osvedčené, obsahuje údaj, že navrhovateľka k svojej žiadosti doložila výpis z pozemkovej knihy a geometrický plán. Iné dôkazy preukazujúce, že právna predchodkyňa žalovaných mala predmetné nehnuteľnosti v pokojnej a nerušenej držbe počas zákonom ustanovenej doby, preukázané neboli. Pravdivosť predmetného vyhlásenia v notárskej zápisnici platí dovtedy, kým nie je dokázaný opak, čo je práve prípad predmetnej veci, kedy bolo vykonaným dokazovaním, že právna predchodkyňa žalovaných nespĺnila základné predpoklady vydržania, a to oprávnenosť držby a nepretržitosť tejto oprávnenej držby počas celej zákonom ustanovenej doby. Keďže žalovaní sa nestali dobromyseľnými nadobúdateľmi predmetných nehnuteľností na základe uzavretej darovacej zmluvy zo dňa 07.12.2000, nebol daný dôvod, aby súd uprednostnil princíp právnej istoty takýchto nadobúdateľov pred ochranou vlastníckeho práva pôvodných vlastníkov, ako sa toho žalovaní a intervenient v podanom odvolaní domáhajú. Na správnosti tohto záveru nemá vplyv ani obrana žalovaných, že sa o sporné nehnuteľnosti dlhodobo riadne starali a obhospodarovali ich, na vlastné náklady vybetónovali betónovú prístupovú cestu k rodinnému domu a okrasnú záhradu, čo predstavovalo nemalé finančné prostriedky. Odvolateľmi tvrdená dobrá viera žalovaných nebola preukázaná ani svedeckou výpoveďou O. U.. Z výpovede tejto svedkyne nebola jednoznačne preukázaná oprávnená držba právnych predchodcov žalovaných. Kým navrhovanie dôkazov je právom a zároveň procesnou povinnosťou strán konania (§ 185 ods. 1 CSP) a toto procesné oprávnenie žalovaní v danej veci aj využili, procesná strana nemá právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdov (II. ÚS 50/04, II. ÚS 251/03, IV. ÚS 252/04).

15. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

16. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396, § 355 ods. 1 a § 362 ods. 1 CSP tak, že žalobcom, ktorí boli v konaní úspešní, priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

17. Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).